

[Aksel Larsen.]

forslag til lov om ændring i lov nr. 5 af 18. januar 1934 om mægling i arbejdsstridigheder.

Lovforslaget er ganske kortfattet, idet det blot siger, at afsnit III, §§ 10 og 11, i lov om mægling i arbejdsstridigheder, jfr. lovbe kendtgørelse nr. 603 af 21. december 1945, udgår. § 10 i den pågældende lov fastsætter reglerne for fagforeningernes afstemninger om forligsmandsforslaget således, at hvis ikke mindst 75 pct. af de af mæglingsforslaget berørte arbejdere deltager i afstemningen i et forbund, skal der være en særlig kvalificeret majoritet af nej-stemmer, for at forslaget kan være forkastet.

Lovens § 11 siger, at forligsmanden har ret til, når han stiller forskellige mæglingsforslag for forskellige fag, da at sammenkæde afstemningen om disse mæglingsforslag, sådan at stemmerne tælles sammen som en helhed. § 11 siger imidlertid noget andet og mere. Den siger, at hvis i et fag, hvor der er urafstemning om et sådant mæglingsforslag, stemmedeltagelsen er under 75 pct., skal stemmerne suppleres op af den kompetente forsamling i vedkommende fag. Der har været og er stadigvæk i arbejderkredse en uhyre utilfredshed med disse bestemmelser i forligsmandsloven — og en berettiget utilfredshed. Den er berettiget, ikke blot fordi det er et særsyn, at man lovgiver om, hvordan der skal stemmes, og hvordan stemmerne skal tælles op og tælles sammen i fagforeningen, og ikke har en tilsvarende lovgivning for nogen anden faglig-økonomisk organisation i vort land; men disse lovbestemmelser er også urimelige og uretfærdige, fordi de støder an mod de mest elementære demokratiske fordringer. Det er naturligvis urimeligt at forlange særlig kvalificeret majoritet, hvis stemmedeltagelsen er under 75 pct., eftersom det dog må være de i afstemningen deltagende, der afgør en sag. Jeg må måske have lov til i denne forbindelse at gøre opmærksom på, at der hverken i grundloven eller i valgloven står noget om, at der kræves så og så stor stemmedeltagelse ved rigsdagsvalg, for at valget kan anses for gyldigt.

Endnu værre er det, at forligsmanden eller forligsmændene — som erfaringerne fra mangfoldige overenskomstsituationer viser — bruger afsnit III i lov om mægling i arbejdsstridigheder, og ikke mindst dette afsnits § 11, på en måde, som man godt kunne føle sig fristet til at karakterisere ikke som *brug*, men som noget andet. Jeg tænker på den omstændighed, at når der foregår sammenkædning, tager man vidt forskellige fag med vidt forskellige forhold — arbejds-

forhold, lønningsforhold o. s. v. — og gør afstemningen om de forskelligartede mæglingsforslag til en helhed, til trods for at de forslag, forligsmanden har stillet for det ene fag, muligvis for det kan betyde en forbedring af reel karakter, medens det forslag, han stiller for det andet fag, kan betyde en reel forværring. Jeg tror ikke, jeg ville indvende noget imod det, man kalder sammenkædning — selvom jeg ville mene, at det var noget, fagorganisationerne selv måtte afgøre —, hvis det var sådan, at forholdene var ensartede, og at forslagene, ikke alene formelt, men også i deres virkning for de forskellige fag, var ensartede, men det ser vi jo meget lidt til ved de af forligsmanden hidtil foretagne sammenkædninger.

Hertil kommer så bestemmelsen om de kompetente forsamlinger, som, da vi sidst havde en sådan afstemning og sammenkædning, virkede på den måde, at skønt der ved direkte urafstemning var afgivet 139 000 nej-stemmer og 123 000 ja-stemmer, formåede forligsmanden dog at meddele den forbavsende offentlighed, at der var afgivet 215 000 ja-stemmer og kun ca. 150 000 nej-stemmer. Det var sket ved hjælp af de kompetente forsamlinger, og forligsmanden var endda gået så vidt, at han havde tilladt, at Dansk Handels- og Kontormedhjælperforbunds hovedbestyrelse havde stemt på forbundets vegne og derved kastet over 40 000 stemmer i vægtskålen, til trods for at højst 3 000 af forbundets medlemmer var berørt af forligsmandens mæglingsforslag og således havde haft ret til at stemme om det. Den slags er udemokratisk, og der er uhyre stor utilfredshed med det i fagforeningerne. Selvom der naturligvis er en del ledende folk i De samvirkende Fagforbund, som synes det er en udmærket ordning, ændrer det ikke det forhold, at et overvældende flertal af arbejderne med god grund er utilfreds dermed. Fra mangfoldige fagforeninger og arbejdspladser har man under optakten til den kommende overenskomstsituation rejst kravet om en demokratisk afgørelse af overenskomstforslagene, herunder også forligsmandens mæglingsforslag.

Det er i overensstemmelse med disse krav, at mit parti her stiller forslag om, at man på dette punkt reviderer loven om mægling i arbejdsstridigheder. Jeg anbefaler forslaget til tingets velvillige og forhåbentlig hurtige behandling.

Formanden: Jeg giver derefter ordet til det ærede medlem fru Ragnhild Andersen, for at hun kan fremsætte et tidligere anmeldt lovforslag.